

Zunanjepolitična debata v angleškem parlamentu

Major Attlee — Neville Chamberlain — Anthony Eden
Londonška spodnja zbornica je bila te dni prizorišče živahne debate o zunanjepolitičnih vprašanjih Anglije. Angleški min. predsednik Chamberlain je branil politiko vlade o posebnim ozir na zadnje dogodke. Proti njegovim izvajanjem sta polemizirala v glavnem vodja delavske opozicije, major Attlee in bivši zunanji minister Eden

Shakespeare ali Bacon?

Nanovo vzplamtela pravda o avtorstvu del največjega trageda

Ze dolga desetletja se bje boj, ali je bil avtor Shakespeareovih del v resnici toli poveljevalni Shakespeare. Mnogi raziskovalci so nastopali namreč s trditvijo, da je bil Shakespeare pri teh delih udeležen le s svojim imenom, resnični avtor pa je bil nekdo drugi, in sicer naj bi bil to slovit filozof Roger Verulian. Sedaj je westminsterski škof izdal dovoljenje, da se odpre grob pesnika Edmonda Spencerja, ki je živel v dobi kraljice Elizabete. S tem upajo namreč razjasniti staro sporno vprašanje.

Angleški zgodovinar 17. stoletja William Camden sporoča o tem pesniku, da so ob njegovi smrti najbolj znani pesniki tistega časa spenili ode v njegovo čast. Te ode

in pero, s katerim so jih napisali, so mu dali v njegovo krsto. Domnevati je, da so se danes v njej. Skupina učenjakov in pisatelj je zato napravila potrebne korake, da bi se Spencerjev grob v westminsterski katedrali odprl in da bi se vanj položili rokopi pi preiskali. Poedini rokopisi imajo gotovo podpise svojih avtorjev in tako upajo dobiti tudi list s podpisom Williama Shakespeara, o katerem poročajo, da se je udeležil Spencerjevega pogreba in da je tudi sam sestavljal v njegovo čast ode. Ta rokopis bi primerjali potem z Baconovimi rokopisi in na ta način bi se dalo rešiti vprašanje, ali je bil res Bacon avtor del, ki jih svet občuduje pod Shakespeareovim imenom.

Medicinska uganka

V Kodanju je nedavno umrl devdesetletni Frank Andersen, čigar nepojmljivo vitaliteto so zdravniki občudovali malone do njegovega zadnjega diha.

Ko mu je bilo 70 let, se je oženil v drugi in jo postal oče petih otrok. Zadnji potomec se mu je narodil, ko je bil 79 let star. Iz prvega zakona je imel deset otrok, od katerih je še pet živih. Najstarejši Andersenov sin šteje zdaj 65 let, najmlajšemu pa je enajst let. Nekateri vnuki iz prvega Andersenovega zakona so danes dvajset let starejši kakor otroci

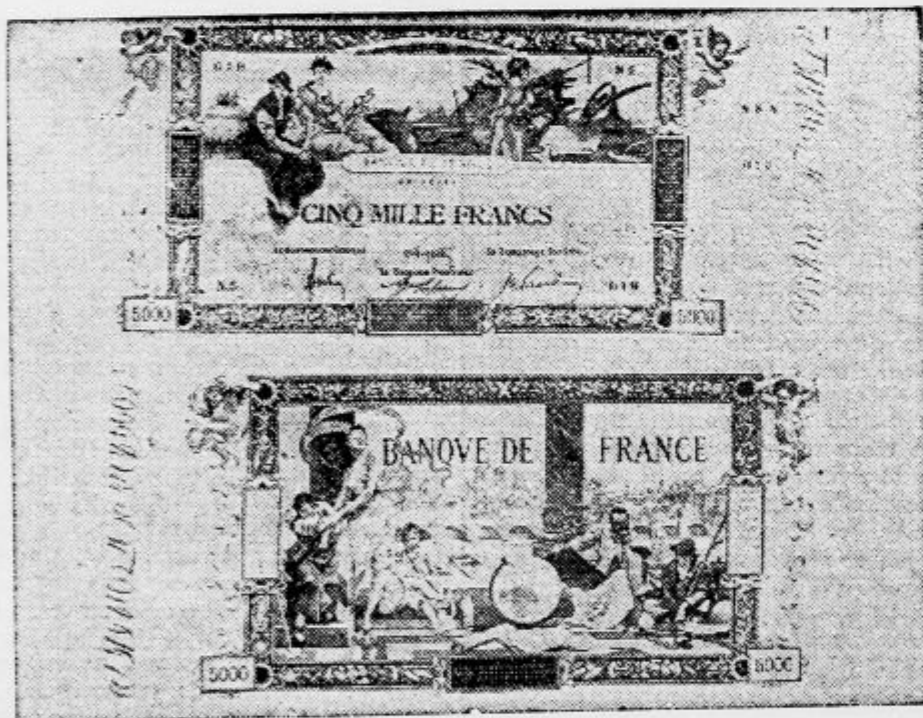
iz drugega Andersenovega zakona, najstarejši pravnik pa je le malo mlajši kakor potomec druge Andersenove žene.

Do svojega 80. leta je Andersen vozil motorno kolo in še nekaj mesecev pred svojo smrtjo je izvrševal svoj poklic potnika. Leta in leta je kolesaril in se je tudi udeleževal raznih biciklističnih tekem.

Dante v turščini

V turških knjigarnah se je pred kratkim pojavila zanimiva novost: Dantejeva »Božanstvena komedija« v turškem prevodu. Prevod je oskrbel turški novinar dr. Baroglu.

Novi francoski bankovci

Francoska nar. banka je izdala novo novčnico, bankovec za 5 tisoč frankov. Slika prikazuje njegovo prednjo in zadnjo stran

Dežela sudetskih Nemcev

Ozemlje, ki ga mora Češkoslovaška po zaslugi svojih »zaveznikov« odstopiti Nemčiji, ni takšno, da bi se moglo njegovo prebivalstvo preživljati od poljskih pridelkov. Skala in gozd obkrožujeta deželo. Edino hmelj v okolici Zátca in Aša, sladkorna pesa v dolinah Labe in Ogře, krompir in lan v gorskih krajih dajejo podlago za močnejšo industrijo. Z agrarno reformo so 1. 1919. veljave razdelili in gozdove obmejnih gorovij deloma podražili. Ti dobro negovani gozdovi sestoje po dveh tretjinah iz iglavcev, ki dajejo izredno številnim žagam preobilico materiala.

Posebno bogata pa je sudetska dežla z zemeljskimi zakladi. Nekoč so tu pridobivali tudi dragocene kovine, a ležišča so se skoraj popolnoma izčrpala. Pač pa je zeleza na pretek. Tovarne za železne predmete, stroje in vozila dobimo, če odštejemo močnejšo topništvo v Kladnu, predvsem v Plznju, Teplicah, Chomutovu, Moravski Ostravi in Freudenthalu. Manj je dobiti tukaj srebra, svineca, cinka in čina, nasprotno pa so bila zapadnočeška ležišča črnega premoga, pred vsem pri Plznju in Zátcu, ter ležišča rjavca premoga velikega pomena za vse češkoslovaško gospodarstvo in zlasti še za gospodarstvo nemške Češke. Revir okrog Duchcova in Mosta je največja. Dragoceni radij pridobivajo v Jachimovu, Češki les daje grafit, pri Karlovih Varih in Kadnju ter ob Labi je zemlja prebogata s kaolinom, največja sirovina za porcelan. Od Karlovih Varov skoraj do Plznja se vrstijo porcelanske tovarne druga za drugo. Združene so v velike koncernne in so po 90 odstotkih

v rokah sudetskih Nemcev. Ta številka je obenem majhna ilustracija k zlagani trditvi, da je češkoslovaška država sistematično odpirala sudetske Nemce od gospodarskega življenja. V bližini premožnostkov so se naselile zlasti težke industrije, ob Labi pa kemična industrija, ki je imela svoje sedeže zlasti v Ustih in Teplicah-Sanovu.

Vsa ta dežla bi že samo po navedenih industrijah lahko veljala za eno najbolj delavnih v Evropi, toda tu so imele sedež še neštete druge industrije. Tekstilno blago je spadalo n. pr. med najvažnejše izvozne blago. Spet majhna ilustracija: Od 3,6 milijona vreten za bombaževino in 120 tisoč tkalnih strojev, s katerimi je razpolagala Češkoslovaška, jih je bilo tri četrtine v rokah sudetskih Nemcev. To priznavajo Nemci sami. Veliki industrijski obrati so se razvijali še vedno večinoma iz domačih delavnic, ki jih je posebno dosti še vedno v obrobni gorovjih, kjer je dosti lesa in vode. V teh domačih delavnicah izdelujejo poleg raznih tekstilij in čipk zlasti še glasbila, rokavice, gumbe, kartonažne izdelke, igrače i. t. d.

Nekoč je v češkem severovzhodu igrala glavno vlogo industrija platna, ki se je pa morala v zadnjih desetletjih čedalje bolj umikati bombažni industriji. Liberec je središče te industrije, kakor tudi industrije volne. Po vsej severni Češki naletimo tudi na industrijo svile, konoplje, in jute. Jablonce živi od lišpa, ki ga izdelujejo iz vseh mogočih tvoril, zlasti pa iz stekla. Steklarska industrija je tod tako važna, da so govorili o »stekleni meji«.

Antene in sončne pege

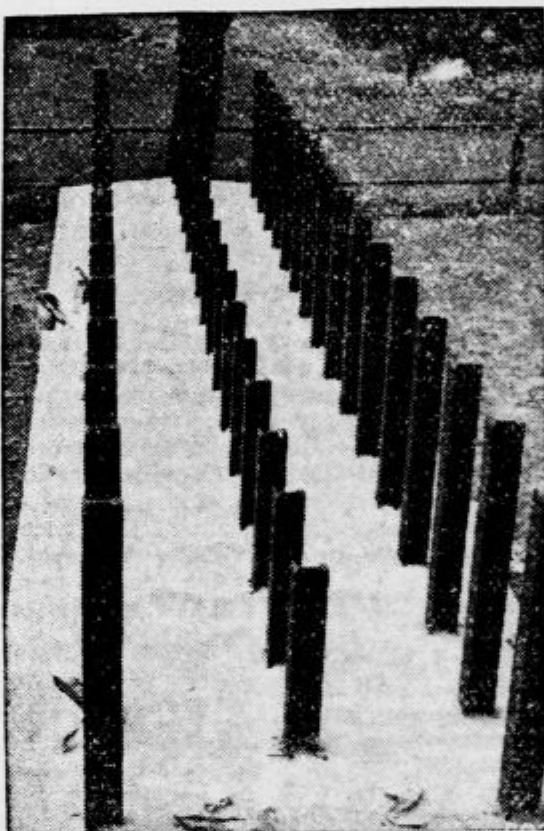
Ker računajo s tem, da bo število sončnih peg 1. 1940. doseglo višek, in je pričakovati zavoljo tega še posebno hudih motenj radijskih prenosov, zlasti pa prenosov med Anglijo in Ameriko, pripravljajo vse potrebno, da se te motnje kolikor je mogoče onemogočijo. V bližini Rochestra gradijo postajo, ki bo opremljena z novovrstnimi antenami. Stale bodo v določenih razdaljah druga od druge v smeri prihajajočih valov in bodo na ta način zavarovane zoper motnje iz sonca. Postajo bodo dogradili že ob začetku prihodnjega leta.

Nudistom je mraz

V državi New Jersey, in sicer v takojšnjem mestu Stockholmu, ki je svoje ime posnelo po švedski prestolnici, se je vršil kongres ameriških nudistov. Kakor se za takšen kongres spodobi, so nosili udeleženci uniformo, ki se je odlikovala s popolno odsotnostjo »nenaravnih oblačilnih kosov«. Govorniki so proslavljali napredek »nagotnega naziranja«. Kot posebno razveseljivo so omenjali dejstvo, da postajajo ženske obleke čedalje bolj skope. Še nekoliko korakov in računati je s tem, da bo med njimi zmaga ideja nage kulture.

Zborovanje je trajalo nekoliko dni in se je končalo malo drugače, nego so si zborovalci zamišljali. Nastalo je namreč neugodno vreme, tako da so morali nagci s tresočimi se koljeni in šklepetajočimi zobmi poslušati hvalnice svojih govornikov. Postalo je tako hladno, da je med njimi nazadnje nastalo nekakšno uporno razpoloženje. Tedaj se je predsedstvo hote ali nehoti odločilo, da dovoli udeležencem nošnje oblek. Potem so proslavljali rajski način življenja v toplih oblekah...

Mejniki so padli

Prejšnja češkoslovaško-nemška meja pri Eisensteinu, obeležena na obeh straneh z betonskimi stebrišči

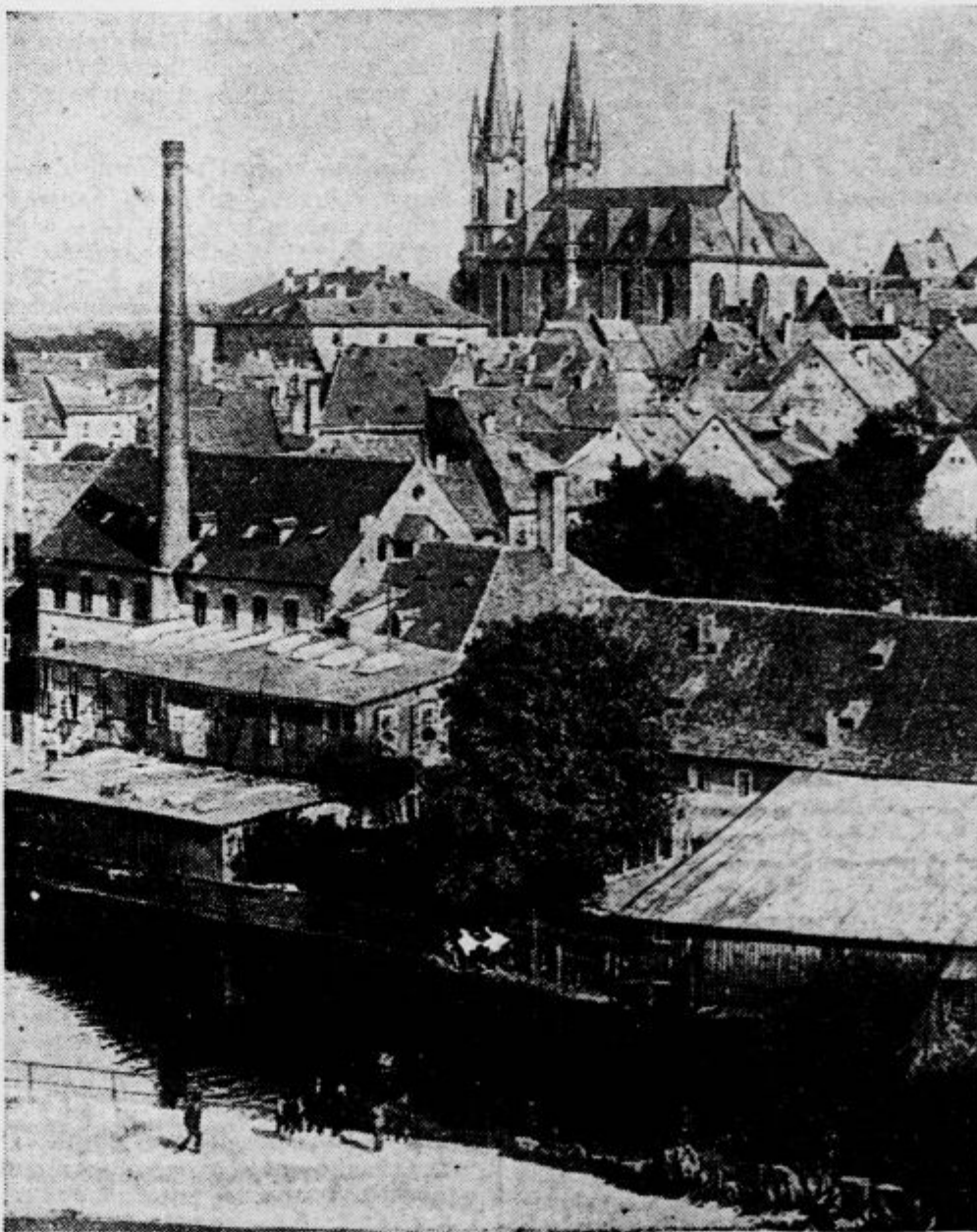
Nohti — nevarno orožje

Po neki sodbi, ki so jo izrekli pred kratkim v Kapskem mestu, je smatrati nohte za nevarno orožje in rane, zadane s tem orožjem, je kaznovati s kaznimi hujše vrste.

Dve ženski sta se, bili sprli in po običajnih številnih povokah sta li »skočili v lase«. Med tem skakanjem je ena izmed prepirljivk izdatno uporabila svoje ostre nohte proti drugi. Sodišče je smatralo, da je uporabila v tem spopadu nevarno orožje in jo je pošteno zašilo ter oglobilo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Prej Cheb, zdaj Eger

Pogled na znano sudetsko mesto, v katerem so v času češko-nemških pogajanj prevladovali nemirni elementi. V to mesto so se po okupaciji pripeljal kanclar Hitler

Ministrski predsednik pri kralju

Angleški kralj in kraljica sta sprejela Chamberlaina in njegovo soprogo po monarkovskem sestanku v Buckinghamski palači

Posredovalci na mednarodnih konferencah

Svetnik dr. Schmidt, monsieur Georges Mathieu, captain Alex Russel

Kako se sporazumevali angleški, francoski, italijanski in nemški državnik na skupnih sestankih, to vprašanje si je v zadnjih dneh zastavljal marsikateri čitatelj listov, ki je z napeto pozornostjo spremljal politične dogodke od Godesberga do Monakovega, kjer so se štiri evropske velike dogovorile glede okrnitve ozemlja čel. države.

Težko si je predstavljati, da bi vsak državnik govoril kopico tujih jezikov, ko vendar leži na dlani, da se mora v prvi vrsti pečati s politiko. Zato imajo državniki na razpolago tolmače, ki igrajo pri posvetovanjih mednarodnih činiteljev veliko vlogo. Pri pogajanjih v Godesbergu, ki so z vso ostrino vrgla na površje vprašanje vojne ali miru, je bil za tolmača med min. predsednikom Chamberlainom in kanclerjem Hitlerjem legacijski svetnik dr. Schmidt. V nemških uradnih krogih svetnika dr. Schmidta visoko cenijo. O njem gre glas, da ume misli nemških državnikov adekvatno preleti v druge jezike. Ta tolmač uživa v mednarodnih krogih precejšnjo sloves, posebno ker je po svoji naravi uslužen in ljubezniv človek.

V krogih francoske diplomacije pa je na glasu izbornega tolmača Georges Mathieu. Udeležil se je številnih mednarodnih posvetov in se je še vselji odlično izkazal. Seveda so ga ravno zaradi njegove odlične posredniške vloge mnogokrat fotografirali. Najoriginalnejša fotografija, ki ga prikazuje v njegovem poklicnem udeleževanju je tista, ki ga kaže sedečega poleg pokojnega angleškega kralja Jurija. Bilo je to pri otvoritvi mednarodne gospodarske razstave. Monsieur Mathieu ima na tisti sliki močno začuden obraz. Ko so ga vprašali, odkod ta izraz, je rekel: »Veste, ves čas sem prevajal misli francoskih državnikov na angleški jezik, nenadoma pa je spregovoril angleški kralj v najčistejši francoščini. Jaz pa sem bil prepričan, da ne ume kralj niti besedice francoski...«

Georges Mathieu je posebno znana prikazen na mednarodnih konferencah o mornariških vprašanjih. Zaradi tega je postala mornarica nekako njegova domena. Danes veja za specialista v zadevah

Dolgoživi Kitajci

Ceng Fej Lung, najstarejši Kitajec, je nedavno doživel 135. leto svojega življenja. Pravi, da je ućakal tako visoko starost poglavitno zaradi tega, ker se ni nikoli razburjal.

graditve ladij, tonaže in armiranja vojnih brodov. Pravijo, da se v tem pogledu lahko meri z vsakim še tako podkovanim strokovnjakom iz katere koli države na svetu. Mathieuja torej ni mogoče ukaniti, najsi bo njegov protivnik še tako spreten.

Eden najbolj znanih in nič manj priljubljenih angleških tolmačev je captain Alex Russel. Svojo kariero je začel v Ženevi v Društvu narodov. Pripadal je tej ustanovi v svojstvu tolmača več let. Njegovi prevodi iz angleščine v druge jezike in iz drugih jezikov na angleški se odlikujejo po veliki točnosti in naglici. Alex Russel je priljubljen tudi zaradi svojega humora. O njem pripovedujejo naslednje značilne zgodbe:

Med Anglijo in neko manjšo evropsko državo so bila v teku pogajanja za posojilo. Pogajali so se v Ženevi. V načelu sta se pogodbeni stranki že zedinili, samo glede modalitet so imeli še neke pridržke. Navzlic temu so se pogajanja zavlačevala brez konca in kraja. Napočila je sobota. Pogodbeni stranki sta se zbrali pri zeleni mizi. Razgovori so trajali do 13. ure. Angleži so postali nestrpni. Ali bo treba pogajanjem žrtvovati tudi nedeljski oddih? Ne, tega niso hoteli za nobeno ceno... Tedaj pa se je dvignil tuj delegat in je sprožil dolgo govoranco brez glave in repa. Russel bi bil moral govor prevesti na angleški, toda zaradi pozne ure in dolgovernih pogajanj je bil nejevoljen. Vstal je in rekel: »Gospoda... Povedal bom na kratko vsi, kar je izjavil moj predgovornik. Če sem ga prav razumel, je predlagal, naj odgodimo pogajanja preko nedelje...«

Od vsega tega ni bila niti besedica resnična, toda delegati so razumeli namig. Vstali so od mize in se olajšani razšli...

Številni resnični dobri tolmačev v diplomatski stroki je zelo skromno. Za ta poklic so le redki sposobni. Umeli prevajati iz jezika v jezik besede, še ne pomeni biti tolmač. Poklic mednarodnega tolmača v diplomatski stroki zahteva ogromno mero prilagodljivosti, poleg vsstranskega znanja. Kajti odtenki in jezikih so tako številni, da je časih težko podati obliko mislim, ki predstavljajo čisto v vsakem jeziku nekaj svojstvenega. Tolmačeva naloga pa je, da pogodi bistvo misli, ne pa besed. Zaradi nesporazumov so že večkrat nastali spori. Tolmač na mednarodni konferenci torej nosi veliko mero odgovornosti za to, kar se sklepa in sklene. Zato pa zahteva ta poklic silno napenjanje možganov, a je univerzalen in zanimiv. Tolmači vedo stvari, ki jih ostali svet nikoli ne izve... Poznajo ozadja konfliktov, o katerih se ljudem niti ne sanja, ko čitajo poročila v listih. In še nekaj. Tolmači vodijo tudi dnevnike, v katere zapisujejo vse zanimive epizode svojega življenja. Tako vidijo in beležijo tudi odlike in slabosti državnikov, ki jih smatrajo za polbogove samo tisti, ki hodijo po svetu z zaprtimi očmi.

A NEKDOTA

Diogenes je ležal pred svojim sodom in je čistil željnato glavo. Tedaj je prišel mimo Aristip. Zasmehoval je filozofa z besedami:

»Hej, Diogenes, če bi znal živeti med ljudmi, ne bi ti bilo treba zdaj samemu čistiti željnate glave!«

Ne da bi prekinil svoje delo, je odvrnil Diogenes:

»In če bi ti, Aristip, umel živeti ob željnati glavi, ne bi ti bilo treba laziti po vseh starih in živeti od hinavščine med ljudmi!«

VSAK DAN ENA

»Neverjetno, kako sem shujšal!«

©B. Taz